

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
---------------	---

ΜΕΡΟΣ Ι – ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

A. Εξέλιξη του θεσμού στον διεθνή χώρο.....	17
---	----

1. Οι διεθνείς Διακηρύξεις της Στοκχόλμης (1972) και του Ρίο (1992).....	17
2. Η συμβολή της Επιτροπής Διεθνούς Δικαίου (ΕΔΔ).....	18
3. Οι Οδηγίες UNEP (United Nations Environment Programme).....	20
4. Η Συνθήκη του Λουγκάνο (1993).....	22

B. Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	28
---	----

1. Προκαταρκτικά κείμενα.....	28
2. Γενικές αρχές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	29
2.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	29
2.2 Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».....	31
2.3 Οι αρχές της «πρόληψης» και της «προφύλαξης» (προληπτικής δράσης).....	35
2.4 Η αρχή της «επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος κατά προτεραιότητα στην πηγή».....	37
2.5 Συναφείς αρχές.....	39
2.5.1 Η «αρχή της αειφορίας».....	40
2.5.2 Η απαίτηση «υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος».....	41
3. Η Οδηγία 2004/35/EK.....	42
3.1 Γενικές παρατηρήσεις.....	42
3.2 Η περιβαλλοντική ευθύνη σύμφωνα με την Οδηγία 2004/35/EK.....	45

Γ. Η εθνική έννομη τάξη.....	48
------------------------------	----

1. Γενικές παρατηρήσεις.....	48
2. Αστική ευθύνη για περιβαλλοντική βλάβη	50
2.1 Προϋποθέσεις αστικής ευθύνης.....	51
2.2 Νομική φύση της αστικής ευθύνης.....	53
2.3 Λόγοι απαλλαγής από την ευθύνη.....	55
3. Ευθύνη από διακινδύνευση.....	56

4. Το προεδρικό διάταγμα 148/2009.....	64
4.1 Θεσμικές ρυθμίσεις για την περιβαλλοντική ευθύνη.....	64
4.1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	64
4.1.2 Σκοπός και πεδίο εφαρμογής.....	65
4.1.3 Αρμόδια αρχή.....	74
4.1.4 Το Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΓΑΠΕΖ).....	74
4.2 Ουσιαστικές ρυθμίσεις για την περιβαλλοντική ευθύνη.....	76
4.2.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	76
4.2.2 Πρόληψη της περιβαλλοντικής ζημίας.....	83
4.2.3 Αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας.....	84
4.2.4 Δαπάνες πρόληψης και αποκατάστασης.....	92
4.2.5 Απαλλαγή.....	92
4.2.6 Αναγκαστική είσπραξη δαπανών.....	93
4.2.7 Παραγραφή αξιώσεων.....	94
4.2.8 Ανάλυση και αναζήτηση δαπανών.....	94
4.2.9 Καταλογισμός δαπανών.....	95
4.2.10 Ανάλυση δράσης αποκατάστασης.....	96
4.3 Ειδικές διατάξεις.....	99
4.3.1 Χρηματοοικονομική ασφάλεια.....	99
4.3.2 Συνεργασία με άλλα κράτη μέλη της ΕΕ.....	101
4.3.3 Έλεγχοι και διοικητικές κυρώσεις.....	102
4.3.4 Ένδικη προστασία.....	102
4.3.5 Κατάρτιση εκθέσεως.....	103
4.4 Συμπεράσματα.....	105

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

A. Γενικές παρατηρήσεις.....	107
B. Περιβαλλοντική ευθύνη κατά τον ν. 1650/1986.....	107
1. Αστική ευθύνη κατά το άρθρο 29 του ν. 1650/1986.....	107
2. Επιβολή διοικητικών κυρώσεων του άρθρου 30 του ν. 1650/1986.....	121
2.1 Διαχείριση στερεών αποβλήτων.....	121
2.2 Διάθεση επικίνδυνων αποβλήτων.....	122
2.3 Διακοπή λειτουργίας βιομηχανικής μονάδας.....	125
3. Ποινική ευθύνη κατά το άρθρο 28 ν. 1650/1986.....	136
3.1 Περιβαλλοντική υποβάθμιση από απορρίψεις θερμοκηπίου.....	136
3.2 Ρύπανση από παράνομες αποθέσεις εργοστασίου.....	137

Γ. Ευθύνη από διακινδύνευση.....	139
1. Κατανάλωση μολυσμένου ύδατος	139
2. Εγκαταστάσεις κεραιών κινητής τηλεφωνίας.....	155
2.1 Αρχή της προφύλαξης	155
2.2 Αρχή της πρόληψης.....	162
2.3 Περιβαλλοντική αδειοδότηση.....	167
2.4 Απομάκρυνση - Αυτοδικία - Προστασία δημόσιας υγείας.....	173
Δ. Περιβαλλοντική ευθύνη κατά το πδ/γμα 148/2009.....	178
1. Προστασία εδάφους και υδάτων	178
2. Ρύπανση εδάφους και υδάτων	188
Ε. Νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	202
1. Γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα.....	202
2. Αδυναμία προσδιορισμού του υπευθύνου της ρύπανσης.....	204
3. Κόστος διαχείρισης αποβλήτων - Αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».....	210
4. Διαχείριση αποβλήτων - Παράνομη λειτουργία ΧΥΤΑ.....	211
5. Διατήρηση φυσικών οικοτόπων - Αρχή της προφύλαξης.....	213
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ.....	217
I. Ελληνική.....	217
II. Ξενόγλωσση.....	236
ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ.....	239